

Koululaistehtävät / Pohjois-Pohjanmaan museo

VASTAUKSET: TALONPOIKAINEN ASUMINEN, KÄSITYÖLÄISYYS JA RAKENTAMINEN

1. Talonpoikainen asuminen

Tutustu Pehkosen talon salia esittelevään interiööriin ja vastaa kysymyksiin.

a) Kuvaile salissa olevaa sohvaa. Katso tarvittaessa apua sohvan esittelytekstistä.

Sohva edustaa biedermeier-tyyliä 1800-luvun lopulta. Se on taidokkaasti ootrattu ja jäljittelee mahongin väriä.

b) Mitä kellonaikaa nurkassa oleva kaappikello näyttää? Milloin kaappikellot yleistyivät?

Kello 10:36. Kaappikellot yleistyivät isoissa taloissa 1800-luvun alkupuolella.

c) Esillä on kansanomaista ns. "tyrnäväläistä" tyyliä edustava tuoli. Minkä tyylin kansanomaisesta muodosta on kyse? Mitä muuta osaat sanoa tyrnäväläisestä tuolinteosta?

Kyse on kansanomaisesta biedermeierista. Tuolien teko alkoi Tyrnävän Ylipäässä katovuosina 1866–1867. Tuolien valmistus jatkui, koska alueella oli hyvin saata-villa raaka-aineeksi sopivaa koivupuuta ja koska tuolinteko oli hyvä tulonlähde.

2. Hirsirakentaminen ja salvokset

Salvokset ovat olleet olennainen osa suomalaista hirsirakentamista. Ne ovat kehittyneet työkalujen kehityksen myötä ja niitä on sovellettu käyttötarkoituksen mukaan ja rinnakkain. Luonnosteleva alla oleviin laatikoihin kolme museossa esiteltyä salvostyyppiä ja nimeä ne.

sulkasalvos lohenpyrstösalvos hakasalvos

3. Arkut

a) Selvitä minkälaisia huonekaluja arkut olivat? Millaisia käyttötarkoituksia niillä oli, mitä ne kertoivat omistajastaan ja milloin arkut alkoivat jäädä pois muodista?

Arkut olivat ennen kaikkea tavaroiden säilytykseen tarkoitettuja irtaimia huonekaluja. Niitä tosin voitiin käyttää myös istuimina ja pöytinä. Arkut kertoivat omistajansa varallisuudesta ja käsityötaidosta. Muodista arkut jäivät pois 1800-luvun lopulla.

b) Pohjoispohjalaisten arkkujen koristelun kukoistuskausi jatkui 1730-luvulta 1800-luvun loppuun. Esittele kolme koristelun päätyyliä. Kirjoita ylös keskeisimmät ominaispiirteet ja luonnostelee arkku joka eniten miellyttää silmääsi.

Rokokoo (1700-luvun puoliväli)

Koristeina reheviä kukkia ja rönsyileviä lehdyköitä. Väreinä tiilenpunainen, sinivihreä ja vaalea okrankeltainen.

Kustavilainen tyyli (1700-luvun loppupuoli)

Kukkakuviot symmetrisinä ryhminä, sekä niille maalattuihin kenttiin sijoitettuina. Kruunukukka-aihe oli myös aikakauden uutuus.

Empire (1800-luvun alkupuoli)

Kukkakoristeluista tuli kaavamaisia ja yksivärisiä. Ootraaminen, eli koristelu puuta jäljitellen yleistyi. Tyypillisiä olivat myös mm. lintuaiheiset maalaukset.